

Nr B 8

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av punkten 3 av övergångsbestämmelserna till förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957; given Stockholms slott den 6 juni 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av punkten 3 av övergångsbestämmelserna till förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt övergångsbestämmelserna till förordningen om investeringsavgift för år 1957 kan sådan avgift i vissa fall komma att uttagas för investeringar som verkställts efter utgången av nämnda år. Man har därmed velat skapa garantier mot att de avgiftspliktiga genom omläggning av räkenskapsår förkortar den tid för vilken investeringsavgift skall uttagas. I propositionen föreslås av arbetsmarknadspolitiska skäl, att här avsedda investeringar, i den mån de verkställs efter utgången av februari 1958, icke skall drabbas av investeringsavgift.

Förslag
till
**förordning angående ändrad lydelse av punkten 3 av övergångsbestäm-
melserna till förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om
investeringsavgift för år 1957**

Härigenom förordnas, att punkten 3 av övergångsbestämmelserna till förordningen den 23 november 1956 om investeringsavgift för år 1957 skall er- hålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3. Har någon — — — — — trettiosex månader.

Vid tillämpning av bestämmelserna i första stycket skall iakttagas, att investering, som verkstälts efter utgången av februari 1958, icke skall anses såsom avgiftspliktig investering samt att beräkning av avgiftsbelagd investeringskostnad skall ske, som om räkenskapsåret utgått den 28 februari 1958.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni
1958.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler, efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet, fråga om *viss ändring av övergångsbestämmelserna till förordningen om investeringavgift för år 1957* samt anför därvid följande.

För investeringar, som verkstälts under åren 1955—1957, utgår i vissa fall allmän investeringsavgift med 12 procent av investeringskostnaden. Särskilda författningar har utfärdats med avseende på avgiften för vart och ett av nämnda år. Beträffande 1957 års avgift gäller förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957. I samband med energiskattens införande beslöts, att någon ytterligare förlängning av avgiftsplikten inte skulle ske. Investeringar, som verkställas efter utgången av år 1957, är sålunda i allmänhet fria från investeringsavgift, och taxering till sådan avgift verkställs i princip sista gången under 1958.

Emellertid har lagstiftningen i ämnet måst taga hänsyn till att de avgiftspliktiga kan ha verkställt omläggning av räkenskapsår under den tid då avgiftsplikt förelegat. Eftersom taxering till investeringsavgift, liksom den vanliga inkomstskattetaxeringen, sker per räkenskapsår — om detta inte sammanfaller med kalenderåret — kan en omläggning medföra, att den tid för vilken avgift skall utgå blir förkortad. I anledning härav har i punkten 3 av övergångsbestämmelserna till 1957 års förordning föreskrivits följande. Om någon på grund av omläggning av räkenskapsår antingen icke taxerats till inkomstskatt år 1958 eller nämnda år taxerats till dylik skatt för ett beskattningsår, som omfattar kortare tid än 12 månader, eller om någon, likaledes på grund av omläggning av räkenskapsår, åren 1957 och 1958 taxerats till dylik skatt för beskattningsår, som sammanlagt omfattat kortare tid än 24 månader, skall förordningens bestämmelser äga motsvarande tillämpning jämväl beträffande investeringar under beskattningsår, vari ingår kalenderåret 1957 eller del därav och för vilket taxering sker år 1959 eller 1960. Motsvarande skall gälla, om någon åren 1956, 1957 och 1958 på grund av omläggning av räkenskapsår taxerats till inkomstskatt för beskattningsår, som sammanlagt omfattat kortare tid än trettiosex månader. Bestämmelsens

innebörd är alltså den, att om en omläggning av räkenskapsår lett till en förkortning av den tid för vilken investeringsavgift skall utgå, skall taxering till investeringsavgift ske även år 1959, ev. 1960, allt i den mån taxeringen avser räkenskapsår, vari ingår kalenderåret 1957 eller del därav. Den avgiftspliktige kan under sådana omständigheter få betala investeringsavgift även för tid efter 1957 års utgång.

I skrivelse den 24 april 1958 har *Mo och Domsjö aktiebolag* samt *Wifstavarfs aktiebolag* anfört följande.

De nyss återgivna bestämmelserna är så avfattade, att deras effekt kan komma att gå utöver deras syfte. En omläggning av räkenskapsåret 1956 eller 1957 från kalenderår till exempelvis den 1/10—den 30/9 skulle enligt bestämmelsernas ordalydelse komma att föranleda skattskyldighet till investeringsavgift för företaget icke blott för sista kvartalet år 1957 — som eljest på grund av omläggningen skulle undgått investeringsavgift — utan därutöver för de tre första kvartalen 1958. Att skattskyldighet för sista kvartalet 1957 inträder är nödvändigt för att den gjorda omläggningen av räkenskapsåret icke skall föranleda något bortfall av beskattningsunderlag vid taxering till investeringsavgift. Däremot kommer avgiftsbeläggningen av de tre första kvartalen 1958 att medföra en extra skattebörda på grund av räkenskapsårets omläggning, »i det att dessa tre kvartal är fria från investeringsavgift för alla företag utom sådana, som under investeringsavgiftsperioden ändrat sitt räkenskapsår».

De båda företagen har under investeringsavgiftsperioden övergått till brutet räkenskapsår, nämligen den 1/9—den 31/8. *Wifstavarfs AB* genomförde omläggningen per 31/8 1956 och *Mo och Domsjö AB* per samma dag 1957. I båda fallen skedde åtgärden i syfte att ansluta redovisningen till driftsåret inom bolagens skogshantering.

I skrivelsen anföres därefter.

Vid de tidpunkter, då de av oss verkställda omläggningarna beslutades, fanns det för näringslivet ingen anledning antaga, att investeringsavgiften skulle slopas. Ej heller fanns anledning antaga annat än att vid den slutliga avvecklingen av investeringsavgiften — i likhet med vad som skedde vid krigskonjunkturskattens avveckling — sådana bestämmelser skulle komma att utfärdas, att omläggningar av räkenskapsår och andra i och för sig fullt normala och legitima åtgärder icke skulle komma att medföra vare sig skatteförlust för det allmänna eller någon extra, i och för sig omotiverad skattebörda för företagen.

Det framhålles vidare, att konjunkturen för skogsindustrin har försämrats i sådan grad att sysselsättningsvårigheter uppkommit för den anställda personalen, något som speciellt gäller Norrland. I detta läge synes det icke kunna komma i fråga att av företagen uttaga en skatt med syfte att begränsa investeringarna. I det allmännas intresse synes för närvarande tvärtom ligga, att de norrländska skogsindustriernas investeringar snarare kommer till stånd förr än enligt tidigare uppgjorda program. Den nu rådande situationen torde få anses särskilt allvarlig på grund av det förhållandet, att investe-

ringsavgiften i en vikande konjunktur med nödvändighet kommer att få en vida större betydelse vid företagens avvägning av investeringarna än som är fallet i en utpräglad högkonjunktur, då icke blott skatter och avgifter utan även andra kostnader av varjehanda slag kan tänkas rymmas inom marginalerna för branschen.

Skrivelsen utmynnar i hemställan, att till de förut nämnda övergångsbestämmelserna fogas ett stadgande av innebörd, att ingen skattskyldig på grund av desamma skall påföras investeringsavgift för längre tid än som skulle gällt, för den händelse någon omläggning av räkenskapsåret icke kommit till stånd.

Departementschefen. Genom den förut återgivna övergångsbestämmelsen har man velat tillse, att de avgiftspliktiga icke verkställer omläggning av räkenskapsår på sådant sätt att tiden för avgiftsplikt förkortas. Såsom nyss framhållits kommer nämnda tid för de av bestämmelsen berörda företagen att sträcka sig över årsskiftet 1957/58 och bestämmelsen kan leda till att samma tid kan bli längre än för andra avgiftspliktiga. Detta har ansetts motiverat både med hänsyn till intresset av att motverka spekulation i eventuella förmåner beträffande investeringsavgiften och med tanke på taxeringskontrollen.

Företag, som verkställt omläggning av räkenskapsår under den tid avgiftsplikt föreläggat, har haft att räkna med att åtgärden skulle få de angivna konsekvenserna. Mot dessa konsekvenser har man fått väga de skäl som talat för omläggningen. I vad den föreliggande ansökningen är baserad på allmänt skattemässiga synpunkter, skulle det därför i och för sig knappast vara skäl att tillmötesgå densamma.

I rådande arbetsmarknadsläge är det emellertid ett starkt intresse att företag, som har svårigheter att sysselsätta sin personal, kan göra investeringar utan att dessa belastas med avgifter som eljest normalt inte utgår. Vissa sysselsättningssvårigheter har angivits föreligga inom skogsindustrin, särskilt i Norrland. Enligt vad som upplysts i ärendet har ytterligare ett antal norrländska skogsföretag verkställt omläggning av räkenskapsår under den aktuella perioden. Ett bifall till framställningen skulle sålunda kunna få viss arbetsmarknadspolitisk betydelse.

Av dessa skäl förordar jag, att den ifrågavarande övergångsbestämmelsen till förordningen om investeringsavgift för år 1957 kompletteras så att syftet med framställningen tillgodoses. Övergångsbestämmelsen avser räkenskapsår, för vilka taxering skall äga rum senare än 1958, d. v. s. räkenskapsåret skall sluta efter den 28 februari 1958. Under de första två månaderna av detta år kan däremot avgiftsplikt — beroende på tiden för räkenskapsårets slut — föreligga redan på grund av de allmänna bestämmelserna i förordningen. För att tillgodose framställningens syfte erfordras sålunda att investeringsavgift inte skall utgå för investeringar, verkställda efter nämnda dag. Detta synes lämpligen kunna ske genom att tillfoga ett stadgande av innebörd att vid övergångsbestämmelsens tillämpning investering, som verk-

ställt efter utgången av februari 1958, icke skall anses såsom avgiftspliktig. När en investering är verkställd blir att bedöma med tillämpning av 6 § förordningen om investeringsavgift för år 1957. Den avgiftsbelagda investeringskostnaden skall beräknas som om räkenskapsavslutningen gjorts per den 28 februari 1958 och räkenskapsåret i fråga endast omfattat tiden t. o. m. nämnda dag. Detta innebär, att om t. ex. en nybyggnad blir färdig först efter den 28 februari 1958, drabbas denna investering inte av avgift. I den mån det rör sig om löpande underhållsarbeten o. d., som inte närmare specificerats i bokföringen, torde kostnaderna i förekommande fall få schablonmässigt fördelas på tiden före och efter februari månads utgång. Procentavdrag, som beräknas enligt bestämmelserna i 7 § tredje stycket, skall endast avse tiden t. o. m. den 28 februari 1958. Det avgiftsfria beloppet enligt 8 § blir däremot oförändrat 30 000 kronor.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning angående ändrad lydelse av punkten 3 av övergångsbestämmelserna till förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957*. Jag hemställer, att förslaget måtte genom proposition framläggas för riksdagen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Göran Waldau